

10-PUNTENPLAN

Duurzaam en gezond voedsel voor een eerlijke prijs ligt binnen handbereik. De leden van de Smart Food Alliance zetten hun kennis en ervaring in, om het voedselsysteem toekomstbestendig te maken. Aan de overheid de uitdaging om dit met beleid te ondersteunen.

Coherent voedselbeleid

1. Integrale benadering van het voedselbeleid

Op tal van beleidsterreinen zijn, zowel landelijk als plaatselijk, gerichte en onderling afgesloten acties nodig om het voedselsysteem te verbeteren. Daarbij is een consistente lange termijnvisie nodig om zo de transitie naar een duurzaam, gezond en eerlijk systeem te realiseren. Een lange termijnvisie op ons voedselbeleid is van belang om de grilligheid van de politiek te ondervangen.

2. Middelgrote bedrijven als ketenregisseur voor duurzame voedselketens

Om duurzaam, gezond en eerlijk voedsel aan te bieden nemen middelgrote bedrijven in Nederland vaak een centrale rol in als ketenregisseur. Zij zijn wendbaar en de verbindende schakel tussen producten en burgers. Voedselbeleid moet deze middelgrote bedrijven beter faciliteren om een krachtige regierol in te nemen in de voedselketen.

3. Voedselvoorziening zeker stellen door veerkrachtige ketens

De oorlog in de Oekraïne, de blokkade van het Suezkanaal in 2022, de COVID-19 uitbraak en extreme weersomstandigheden hebben laten zien dat een veerkrachtig landbouw- en voedselsysteem noodzakelijk is. Een robuuste en kwalitatief hoogwaardige voedselvoorziening is niet vanzelfsprekend. Voldoende en gezond voedsel moet te allen tijde gegarandeerd zijn. Dit vraagt om veerkrachtige voedselketens waarbij Europa minder afhankelijk is van import van voedsel en diervoeding dat ook in Europa geproduceerd kan worden.

Duurzame en klimaatneutrale voedselproductie

4. Topkeurmerken: hoogwaardige voedselproducten als norm

Topkeurmerken zijn een belangrijk middel om de meest hoogwaardige en duurzame voedselproductie tot norm te maken. Binnen productgroepen zijn er, afhankelijk van de productiemethode, bijzonder grote verschillen in impact op klimaat, biodiversiteit en dierenwelzijn. Het systeem van 'Topkeurmerken' maakt dit zichtbaar. Bovendien helpt het bedrijven zich te onderscheiden en borgen ze duurzame productie. Stimuleer daarom het gebruik van 'Topkeurmerken' in de voedselproductie.

5. Transitie subsidie voor koplopers in de voedselsector

De overstap naar duurzamere productiemethoden vraagt om investeringen. In de overgangsfase naar een duurzamer voedselsysteem zijn deze investeringen voor veel voedselbedrijven risicovol en nog niet rendabel. Koplopers en groene innovators moeten beloond en geholpen worden om deze stap te zetten. Dit betreft zowel primaire bedrijven als bedrijven in de rest van de keten. De overheid moet de overstap voor deze ondernemers krachtiger stimuleren met transitie subsidies.

6. Experimenteer ruimte voor innovatieve bedrijven

Om in de toekomst op duurzame wijze voedsel te blijven produceren zijn innovatieve productiemethoden noodzakelijk. Wetgeving blijkt in de praktijk vaak een obstakel voor het verder ontwikkelen van innovaties en het uitvoeren van experimenten. Nieuwe wetgeving moet enerzijds de consument beschermen en anderzijds ruimte bieden voor bedrijven om nieuwe producten en innovatieve processen te ontwikkelen en op de markt te brengen. De overheid moet daarom zorgen voor voldoende experimenteer ruimte voor innovatieve bedrijven.

7. Maatregelen stikstof-reductie moeten duurzame voedselproductie stimuleren

Het verminderen van de stikstofuitstoot door het sluiten of verplaatsen van veehouderijen mag er niet toe leiden dat landbouwgrond voor voedselproductie verloren gaat. De druk op beschikbare, vruchtbare grond in Nederland is hoog. Door het beheersen van de grondprijzen kan landbouwgrond beschikbaar blijven voor agrarisch ondernemen en daarmee blijft er een thuisbasis voor het agrofood systeem. Landbouwgrond moet tegelijkertijd meer bestemd worden voor duurzame voedselproductie zoals biologische landbouw of de teelt van plantaardige eiwitten. Ook moeten bedrijven die hier mee bezig zijn meer gestimuleerd worden.

Gezonde voeding voor een gezonde samenleving

8. Financiële prikkels

Met financiële prikkels kan de overheid sturen naar een groen en gezond agrofoodsysteem. Onder andere het WRR-rapport 'Goede zaken' toont aan dat dit goed werkende sturingsinstrumenten zijn. Kies daarom voor heffingen op stikstofkunstmest en geïmporteerde eiwitrijke veevoerders. Ook een 0% btw tarief en heffingen op ongezonde ingrediënten kunnen helpen om gezond eten relatief goedkoper te maken.

9. Combineer maatregelen voor een gezonde voedselomgeving

Ongezond eetgedrag, overconsumptie en obesitas worden in hoge mate veroorzaakt door een ongezonde voedselomgeving. De balans voor een gezonde voedselomgeving moet drastisch om richting de gezonde keuze. De invoering van Nutri-Score op zo kort mogelijke termijn is noodzakelijk om de gezonde keuze te stimuleren en daarnaast producenten te motiveren gezondere levensmiddelen te produceren. Om de voedselomgeving gezonder te maken is meer dan één maatregel nodig. De Rijksoverheid moet richtlijnen opstellen waar een gezonde voedselomgeving aan zou moeten voldoen om samen met gemeenten tot een integraal pakket aan maatregelen te komen.

Eerlijke prijs

10. Een goede prijs voor een goed product

Voor duurzaam en gezond voedsel is een eerlijke prijs noodzakelijk. De strijd om de laagste prijs moet omgebogen worden naar een eerlijke prijs voor een goed product. Elke schakel in de keten hoort daarbij beloond te worden. Hiervoor is transparantie in de keten, eerlijke handel en het internaliseren van externe kosten zoals milieu-, sociale en gezondheidskosten nodig. De overheid moet hier, samen met de sector, afspraken over maken.

8 november 2023 | Smart Food Alliance, Zeestraat 84 2518 AD Den Haag

www.smartfoodalliance.nl | 070-3184444 | info@smartfoodalliance.nl